

Mi nem megyünk Amerikába, hanem
itt fogunk maradni!

írta

és ajánlja, a nagy lelkű

Klein Hermannak

az „Ungar“ hírlap

szerkesztőjének

mély tiszteletből
Herczfeld Sándor.

Ára 5 kr. p.p.

P e s t e n ,
Nyomat. Trattner-Károlyinál.

1848.

*Ha tőlem elszakad minden barátom,
S szerencsém csillagát enyészve látom,
S a sors vad éjjé kedvem elnyelé
Még egy öröm sugár reszket szívemben
Midőn imádkozom jámbor hevemben
Könnyes szemekkel nézek ég felé.*

S z e n e n v e y

Isten véled gyönyörű szép időm
Isten véled virágzó éltém
Isten véled ifjú örömöm
Isten véled születő helyem.

Válnom! Válnom! kell még ez órában
Tőled válnom drága hazámtól
Válnom! válnom! kell e pillanatban
Az imádott anya várostól.

Mint csecsemőst elragad a sorsom
Anya városomnak keblétől
És mint árvát anyámat gyászolom
Távollétemben a hazámtól

Hazám! hazám! távol lenni tőled
Fájdalom o! mily nagy fájdalom!
Érted élni vagy meghalni, érted
Mindég volt hű iparkodásom.

Óh de a sors másképen akarta
Máskép rendelkezett a nagy ég!
Pályámat máskép elhatározta
A gonosz nyomorult irigység!

Hát Isten véled szeretett hazám
Küldje rád a nagy ég malasztját
Ó nagy Isten jó menyei atyám
Áld meg a drága Magyar Hazát!

Ezen éneket hallottam, a minap, midőn legjobb ked-
vemmel a Horváth kertből haza tértem, a nap már nyugot
felé indult, komolyan vetette haldokló sugarait, az ártat-
lan Pest lakossaira, és a holdnak számtalan csillagjaival
helyet adott. – Népes volt szép városunk, népesebb mint
valaha, és méltán! hisz jövő nap, Májusnak első napja
leend; micsoda kebel is maradna érzéktelen, midőn a ter-
mészet újra születik? micsoda szív nem dobog örvendez-
ve, midőn látja, hogy a földnek magzatjai, kiszabadulnak hat
hónapi börtönből? mert oh! nagy kincs a Szabadság!

Minden felőlről harsogott a zene, a Dunaparton éne-
keltetett Petőfy Sándornak lelkes dala néhány ifjak által,
szóval, az egész természet mint egy örülni látszott! csak
egy ifjú, ki tán húsz évet sem számlál, ült, magába vonulva
sírva és a felebi említett éneket dalolta; Istenemre! le
voltam verve! szívem vérzett! – Közelebb mentem hoz-
zá, kezemet vállára tevém, ‘s így szólítám meg: Bajtárs!
mit vétett a’ víg természet te néked, hogy jajgatásoddal
szomorítani mered? megijedve felkel az ifjú, mert nem
ösmert tüstént vallás társának, de miután megösmert volna
kezemet megragadja, és ekkép felett: Szerencsétlen baj-
társ! Magad előtt látod a legszerencsétlenebb Isteni te-
remtményt, a ki egyedül ál azon a roppant világon, a
kinek sem atya, sem anya nincsen, a kinek nem volt
több mint egy szeretett hazája, hol még századik öreg

atya eltemetve nyugszik, igen! ezt az egy szeretett hazámat elhagyom holnap; elhagyom nem mint boldog utazó, hanem mint kétségbe esett, boldogtalan koldus! Amerikában el visz balsorsom! nem megyek jobb életet keresni, hanem koporsómat feltalálni! – Mert ámbár zsidó vagyok, vagy másképp mondva, a világ jó atyát nem úgy imádom mint más – ámbár megvetve vagyok, megátkozva, gyűlölve, ámbár az itt lakó német faj, ki még magyarul sem tud, engem mint itt született magyarnak elösmerni nem akar; még is magyar szív dobog a nyomorult zsidó testemben, egy csép vérem sincs, mellyet oda nem adék örömmel, ha az én édes magyarjaimnak használhatnék, ha a szegény, jó hazámnak segíthetnék vele, de jaj! árt az én itt létem a hazának? milly boldog volna a magyar, ha zsidó nem volna az országban! mert nem lenne zavarodás, kit is gyűlölne, ez a sok német pór, ha nem lenne egy szegény nemzet, egy gyenge nemzet, a kit elnyomhat? Milly békeségben uralkodna a mi jó ministeriumunk, ha zsidó jajgatást nem hallana naponként, Azért zsidók! nekünk távoznunk kell! szépítsük meg édes szeretett hazánkat, a mi távozásunkkal, ha már a mi itt létünkkel nem használhatunk neki legjobb akarattal is, legyen boldog a mi hazánk! legyen áldott azon föld a hol a mi ős apáink eltemetve nyugszanak! adja a nagy teremtő, hogy a drága magyar hon úgy tündököljen, hogy a németnek szeméit szúrja ki, mert felpuffad a német ha boldog magyart lát, (csak kérdezzétek Mátyás királyt) és ha elunják magukat a zsidó nyúzó a magyarok közt, a hová úgy sem tartoznak jöjenek Amerikába, ott fogják a serházok őket ki tárt karokkal fogadni. –

Őrült ifjú! kiálték fel és betartottam kárhozatos száját, halgass meg engem, kinek hidegebb vére vagyon mint néked esztelent Mi Amerikába nem megyünk! mert ha igaz, hogy magyar vér folyik testedben, nem hiszem hogy jozon okoskodással jöhettél e gondolatra, hazádat itt hagyni, mit fogsz mondani, ha külhonban kérdezni fognak; mi ok kergetett el hazádtól? tán azt fogod mondani, egy néhány részeg bitang sértett meg? vagy tán lehetnél olly vakmerő, mondani, hogy a magyarok kergettek el? Nem gyaláznád meg a szent magyar nevet kire még néhány hét előtt olly büzke valál? – Mi nem megyünk Amerikába, mi itt fogunk maradni, és ha a városokból, falúkból ki fognak hajtani a gyilkosok, ha vérrel és izzadsággal szerzett jószágunkat, el fogják rabolni a gyáva tolvajok, akkor elmegyünk a barlangokba, és erdőkbe, gyökerekkel fogunk élni, még sem fogunk gyáván kivándorlani és az édes szeretett hazánkat itt hagyni, mert szegény honunk nagy veszélytől fenyegettetik, körül van véve ellenségtől, még azok a kik a magyar kenyerén meghíztak, azok is alattomos ellenségei! – – –

Nem megyek messzire, nem akarom a külföldi hősöket felkaparni, hanem csak régi magyarjainkat hozom például: Megijedt-e Árpád, midőn Zalán ötet csúf szavakkal illette? nem ijedt az meg! hanem megmutatta neki, hogy a magyar ide való, ő pedig pokolba való, mit tett nagy Hunyadink, midőn német Ulrik néki lest vetett, és meg akarta gyilkolni? nemde? megpofozta és gyalázzal küldé haza a gyávat, még sem hagyta el hazáját, még millió példát mondhatnék, de azt hiszem elég az is. Mi nem megyünk Amerikába, hanem itt fogunk maradni, és ha az ellenség le akarja tiporni hű magyarjainkat, akkor rejtek helyeinkből ki fogunk mászni, és ha még akkor sem ka-

punk fegyvert, körmeinkkel fogjuk az ellenség szemeit kikaparni, vagy pedig keblünkkel fogjuk felfogni a golyót, melly nemes magyarjainkra lesz czélozva, akkor az ide nem tartozók és még is uralkodni akarók, elfognak bújni, mint akkor, a midőn a hős deákság a vörös szalagot tűzte fel. Ők fognak Amerikába szökni, a gyávák, nem mink, mert jobban szeretik éltüket hasukat, mint hazájukat és becsületjüket, és ha már szemét nem lesz többé a hazában, akkor a jó és nemes magyar, nyílt karokkal fog minket felfogadni, és nemes nagy lelkéhesz szorítani! — — —

Ti pedig keresztelt zsidók! kik kereszteléssel akartátok nyomorult élteteket szabadítani, ássatok magatoknak egy nagy gödröt, feküdjetek bele, és ott sirassátok meg gyáva élteteket, mert ne hidjétek hogy az okos magyar nem tudja azt, a ki istenével vallásával cserél félelemből, az Hazáját is elárulja félelemből; a többit az Istenre bízom! — —

*

Erre az ifjú szívéhez szorított, és vélem együtt felkiáltott: Éljen a magyar Szabadság! Egyenlőség! Testvériség! éljen a felelős ministerium! mi nem megyünk Amerikába!! — —

* † *